

както често бива въ подобни случаи, ставала и смѣло орждие на враговетѣ на християнството, които се скривали задъ нея. Когато ставали нѣгдѣ обществени бѣдствия, напр. суша, епидемия; — жръцитѣ и оракулитѣ обвинявали за тѣхъ християнитѣ, които, като че ли, за непочитание боговетѣ навлѣкли на всичкитѣ страни гнѣвътъ имъ; и ето кръвожадната разярена тѣла се повдига противъ тѣхъ. Даже се образувала въ този родъ латинска пословица „не ваятъ дъждове по причина на християнитѣ.“ Опустошителнитѣ нападения варварски, които сж захванали въ III-й вѣкъ, силно беспокоили язичниците. Тий стоваряли вината на християнитѣ и въ тѣзи нападения, и по тѣхний поводъ не веднажъ се раздавалъ викъ: „*на лъвитѣ християнитѣ.*“

Образованнитѣ челоѳци изъ римското общество отначало съ презрѣние глѣдали на християнската вѣра. Тѣй като болшинството на християнитѣ въ първото врѣме принадлежало къмъ проститѣ народъ; то това едното било достатъчно за това, за да хулятъ новата вѣра. Аристократическиятъ духъ на Римлянитѣ се смущавалъ, че челоѳци прости и неучени се зиматъ да разсѣждаватъ за божествени предмѣти, които по-високо стоятъ отъ тѣхното происхождение и образование, и презиратъ това, що е казала за тѣзи предмѣти почтенната аристократическа старина. Въобще язичниците, по своята гордостъ, немогли, да си обяснятъ, какъ е възможно да вѣрватъ въ распятитѣ на кръстъ. Величието на любовта на Господа, който е предалъ Себе си на кръстна смъртъ за всички, имъ се показало по тѣхнийтъ ослѣпенъ умъ безумие. Подиръ това, като виждали съ каква твърдостъ преносятъ християнитѣ своитѣ страдания, захванали да говорятъ, че това е слѣпъ и врѣденъ фанатизмъ. Даже такива учени, като Тацитъ и Плиний младий, наричали християнството суевѣрие, първийтъ — «*пагубно,*» вторийтъ — «*грубо и безмѣрно.*» Послѣ, когато това въображаемо суевѣрие захванало да подкопава самитѣ основи на язичеството, явили се писатели, които се трудили отъ учена точка зрѣние да опровергнатъ и унизятъ християнството. Нъ противъ тѣзи се явили цѣлъ рѣдъ даровити и просвѣтени християнски писатели, които раскрыли и доказали безмѣрното прѣвсходство на християнството прѣдъ язичеството. Язическитѣ философи, като усѣщали своята слабостъ въ борбата съ християнскитѣ апологети, често търсили съвършено противоположни за философията срѣдства за защита, като измислювали лъжливи обвинения противъ тѣхъ и възбуждали срѣщу тѣхъ царе и управители.